

secretariaat RvKA:

Nieuwe Keizersgracht 1A, 1018 DR Amsterdam.

tel. 020 5353700

e-mail: raadvankerkenamsterdam@gmail.com; website: www.rvkamsterdam.nl

Nieuwsbrief januari 2016

Ter Inleiding

In deze nieuwsbrief besteden we uitgebreid aandacht aan de opvang van asielzoekers, vluchtelingen en uitgeprocedeerden in Amsterdam en de kerkelijke betrokkenheid daarbij. Maar daarvoor komen aantal andere gebeurtenissen aan bod waar de Raad van Kerken Amsterdam bij betrokken is.

Auschwitzherdenking

A.s. zondag 31 januari, vindt de Nationale Holocaust Herdenking plaats. Deze wordt jaarlijks georganiseerd door het Nederlands Auschwitz Comité rond de dag waarop vernietings- en concentratiekamp Auschwitz werd bevrijd.

De herdenking vindt plaats bij het Spiegelmonument “Nooit meer Auschwitz” van Jan Wolkers in het Wertheimpark, hoek Plantage Middenlaan/ Plantage Parklaan. De plechtigheid begint om 11.30 uur. Bij het monument zal burgemeester Van der Laan een herdenkingswoord spreken, zullen de gebeden Jizkor en Kaddisj worden uitgesproken en zorgen Sinti en Roma voor de muzikale omlijsting. Voorafgaande is er Stille Tocht vanaf het Stadhuis (ingang Muziektheater). Deze begint om 11.10 uur.

Het Dagelijks Bestuur van de Raad zal de kerken bij deze herdenking vertegenwoordigen en een bloemstuk neerleggen. Van harte uitgenodigd u bij hen aan te sluiten.

4 en 5 mei

De Raad van Kerken Amsterdam heeft zich gebogen over de vraag hoe zij wil bijdragen aan de Nationale Dodenherdenking op 4 mei en de viering van Bevrijdingsdag op 5 mei. Besloten is de jarenlange traditie van een bezinningsbijeenkomst en aansluitende vesper op 4 mei in de Oude Kerk ook dit jaar voort te zetten. Wij organiseren die samen met de werkgroep vespers van de Oude Kerk.

De bezinningsbijeenkomst begint woensdag 4 mei om 18.00 uur. Een spreker wordt daarvoor nog gezocht. Aansluitend zal in het hoogkoor van de Oude Kerk de vesper plaatsvinden. De planning is zo dat het mogelijk is daarna naar de Nationale Herdenking op de Dam te gaan of naar een van de andere herdenkingen in de stad.

De Raad zal dit jaar niet direct betrokken zijn bij activiteiten op 5 mei (dit jaar ook Hemelvaartsdag). We wijzen wel naar b.v. de vele bevrijdingsmaaltijden in de stad, waarbij ook dikwijls kerkgemeenschappen zijn betrokken.

Informatie over wat er in Amsterdam op 4 en 5 mei wordt georganiseerd is te zijner tijd te vinden op www.4en5meiamsterdam.nl

Europride

We geven onderstaand verzoek door. Het komt van (ds) Wielie Elhorst, tot voor kort voorzitter van het LKP, het Landelijke Koördinatie Punt- groepen kerk en homoseksualiteit, een koepelorganisatie van christelijke LHBT-bewegingen en nu voorzitter van het Europese Forum van christelijke LHBT- groepen. In Amsterdam is het LKP, samen met o.a. de Protestantse Kerk Amsterdam, betrokken bij de jaarlijkse Gay Pride-kerkdienst, Pink Christmas en de IDAHOT-dienst, die op de internationale dag tegen homofobie en transfobie op 17 mei wordt georganiseerd. Dit jaar wordt er in Amsterdam geen reguliere Gay Pride gehouden, maar zal er sprake zijn van een Euro Pride. In dat kader zal dit jaar ook een interreligieuze LHBT-viering plaatsvinden en zal er – onder voorbehoud - een World Religion Boat meevaren tijdens de Canalparade. Onderstaand verzoek sluit daar bij aan:

“Tijdens de laatste week van juli en de eerste week van augustus strijkt in Amsterdam de EuroPride neer. Twee weken lang vieren lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders (LHBT's) uit heel Europa de diversiteit van het menselijk leven, met iedereen die dat mee wil vieren. In deze twee weken wordt ook stil gestaan bij de benarde situatie waarin vele LHBT's nog verkeren. EuroPride is voor al deze mensen ook een steun in de rug. De Protestantse Kerk Amsterdam ondersteunt een actie die deze steun ook vanuit de verschillende religies wil laten zien. Op zondag 3 april a.s. gaat in de Regenbooggemeente in Amsterdam-West een regenboogvlaggenactie van start. Alle godshuizen worden dan uitgenodigd van 24 juli-7 augustus een regenboogvlag uit te hangen. Dit zal de tienduizenden bezoekers van de EuroPride zeker niet ontgaan. Vlaggen kunnen via het kerkelijk bureau van de Protestantse Kerk Amsterdam worden besteld. Op 3 april a.s. gaat ook een crowdfundingactie van start om te sparen voor drie hele grote regenboogvlaggen die door de stad zullen worden gedragen op weg naar een interreligieuze LHBT-viering. Wilt u meer informatie of heeft u vragen over de actie, neem dan gerust contact op met Wielie Elhorst, e-mail: jhw.elhorst@gmail.com.”

Reformatie Jubileum

Het jubileum van 500 jaar Reformatie in 1917 krijgt zowel landelijk als stedelijk binnen verschillende geledingen steeds meer structuur en invulling. Op 31 oktober van dit jaar wordt het Lutherjaar al ingezet. In de Oude Lutherse Kerk aan het Spui vindt de landelijke start plaats. De Protestantse Kerk Amsterdam (PKA) en de Evangelisch Lutherse Gemeente (ELGA) zijn ieder afzonderlijk en met elkaar in gesprek hoe er verder in Amsterdam invulling gegeven kan worden aan dit Lutherjaar. Fijn dat dit markante punt in de kerkgeschiedenis de aandacht krijgt die het verdient. Het is goed daarbij de pijnpunten van over en weer te benoemen, maar ook het goede dat de Reformatie heeft gebracht. Er wordt op allerlei manieren ook gekeken naar de toekomst. In dit perspectief ligt de oecumenische gedachte voor de hand. De verhoudingen tussen de kerken zijn de laatste decennia wezenlijk veranderd. Er is meer oog voor elkaar en meer dan ooit beseffen we dat we elkaar hard nodig hebben om de uitdagingen in de toekomst aan te kunnen. Vooruitlopend op dit jubileum van de Reformatie publiceerde de Luthers/Rooms-Katholieke Commissie voor Eenheid in 2013 het document *“From Conflict to Communion”*. Dit document is inmiddels vertaald in het Nederlands (*“Van Conflict naar Gemeenschap”*) en op internet te lezen. De tekst is te

downloaden, maar ook voor € 7,50 te bestellen bij o.a. de Katholieke Vereniging voor Oecumene, secretariaat@oecumene.nl. Een leidend en boeiend document.

Als DB van Raad van Kerken Amsterdam hebben wij op 27 januari een oriënterend gesprek gehad met de ELGA in de persoon van ds Andreas Woehle, waarin wij het belang hebben onderstreept om dit jubileum in oecumenisch perspectief te vieren. Wij hebben aangeboden graag de activiteiten te ondersteunen waar de oecumene mee gediend is. Als Raad zijn wij in Amsterdam echter geen initiatiefnemer voor het Reformatiejubileum. De PKA en de ELGA zijn de dragers en dat is bij hen in goede handen. Wel bieden wij als Raad aan, indien gewenst, binnen onze mogelijkheden, een coördinerende rol op ons te nemen. Intussen gaat het plannen maken op stadsdeelniveau door en ook daar zullen wij als Raad waar mogelijk ondersteunen als het om het oecumenisch belang gaat.

Asielzoekers, vluchtelingen en uitgeprocedeerden in Amsterdam

We horen geregeld in kerkelijke kringen vragen over de situatie van vluchtelingen in Amsterdam en hoe zij vanuit kerken (kunnen) worden ondersteund. Vaak is daarmee verbonden de vraag hoe vanuit de eigen kerkgemeenschap een bijdrage aan kan worden geleverd. In aansluiting op onze Nieuwsbrief van december 2015 bieden wij u een (voorlopig) overzicht van de stand van zaken en van de mogelijkheden aan.

Verschillende groepen

Allereerst: op de website van de Gemeente Amsterdam is veel informatie te vinden over de situatie in Amsterdam. Zie daarvoor www.amsterdam.nl/immigratie/vluchtelingen

De gemeente maakt onderscheid tussen verschillende groepen:

- Asielzoekers
- Vluchteling/ statushouder
- Vreemdeling/ongedocumenteerde/ uitgeprocedeerden.

Wij volgen die indeling.

1. Asielzoekers.

Die term wordt gebruikt voor de grote groep vluchtelingen die het afgelopen jaar (en nog steeds) naar Europa en ook naar Nederland is gekomen en komt. Zij hebben een verzoek tot asiel gedaan, dat in behandeling wordt genomen door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Gedurende die tijd verblijven zij in een Asielzoekerscentrum (AZC) of verblijven zij in een noodopvang of aanmeldcentrum. In Amsterdam kent op dit moment vier noodopvanglocaties, aan de Schipluidenstraat (Nieuw West), de Flierbosdreef (Zuidoost), de Havenstraat (Zuid) en de Marnixstraat (Centrum). Het gaat samen om 1300-1500 mensen, die daar in principe voor korte tijd verblijven, al wordt dat in de praktijk vaak langer. Deze locaties staan onder het beheer van het COA. De organisatie is door de gemeente uitbesteed aan het Leger des Heils en HVO/Querido.

Deze opvang is een overheidstaak, de kerken hebben (buiten het Leger des Heils als een van de uitvoerende instanties) daar geen directe bemoeienis mee.

Toch is er in een aantal situaties een specifieke bijdrage vanuit kerkelijke organisaties:

- Samen met de Regenbooggroep is er noodopvang georganiseerd voor mensen die 's avonds laat stranden op het Centraal Station.
- Hetzelfde geldt voor een groep homoseksuele en lesbische asielzoekers voor wie in bepaalde situaties noodzakelijk aparte opvang voor hun veiligheid nodig wordt geacht. Deze wordt gerealiseerd door Stichting De Regenboog.

Een groot probleem bij de opvang van asielzoekers is dat zij lang (zeker een half jaar) moeten wachten op de behandeling van hun asielverzoek (dat positief, maar ook negatief kan uitvallen) en nog langer op gezinshereniging. In deze periode mogen ze eigenlijk nog niet aan hun integratie werken. Deze situatie (+ de beperkte kwaliteit van de noodopvang) veroorzaken de nodige spanningen. Gelukkig steunt de gemeente Amsterdam in tegenstelling tot het officieel beleid dat asielzoekers al Nederlandse les kunnen krijgen en vrijwilligers(werk) kunnen doen.

Bij alle problemen die de opvang van asielzoekers op verschillende plaatsen in het land geeft, is het verheugend dat zich vele vrijwilligers hebben aangemeld die hun diensten aanbieden. Belangrijk is wel dat hun aanbod aansluit bij de vraag. Om dit aanbod en de vraag te coördineren is door (o.a. kerkelijke) organisaties afgesproken dat het Rode Kruis en VluchtelingenWerk dit voor hun rekening nemen. Zie hun website. We horen wel geluiden dat het niet altijd lukt via deze weg als vrijwilliger actief te worden.

Een voorbeeld van een particulier initiatief om aanbod van vrijwilligers en vraag bij asielzoekers sneller te koppelen is de facebookpagina '[Wat is nodig voor vluchtelingenopvang div lokaties Amsterdam](#)'

Vanuit verschillende kerken en kerkelijke organisaties is contact opgenomen met een noodopvanglocatie in hun buurt. In overleg zijn en worden activiteiten georganiseerd. Als u dit wilt kunt u contact opnemen met de leiding van de locatie in de buurt.

Onder de paraplu van de Stichting Present Amsterdam en met steun van de Protestantse Diaconie zijn de liefst 5000 gastgezinnen in Amsterdam benaderd die zich aangemeld hadden bij de facebookpagina 'Ik ben een gastgezin voor een vluchteling'. Daaruit is het initiatief Meet & Eat ontstaan. Daarbij worden Amsterdamse gezinnen, maar ook diverse groepen gekoppeld zijn aan vluchtelingen, in goed contact met de opvanglocaties. Zo zijn en worden afspraken gemaakt waarin naast eten en ontmoeten ook de uitwisseling van culturen centraal staat.

Vanuit dit initiatief wordt door Present nu ook bemiddeld in initiatieven waarbij vluchtelingen en Amsterdammers hun talenten en tijd aanwenden voor Amsterdammers die hulp nodig hebben. Deze vrijwilligersactiviteiten kunnen zowel sociale als praktische projecten zijn. Beide projecten bieden mogelijkheden aan kerkleden en kerkgemeenschappen. Voor verdere informatie: www.presentamsterdam.nl of stuur mail naar info@presentamsterdam.nl

2. Vluchtelingen/ statushouders

Het gaat hier om mensen die een rechtmatige verblijfstitel hebben gekregen. De gemeente Amsterdam heeft op zich genomen van deze mensen er in 2016 2000 passende woonruimte te bieden. Men hoopt zo ook de achterstand van de afgelopen jaren goed te maken. Groot probleem is dat het aantal woningzoekenden in Amsterdam al zo groot is. Met o.a. woningcorporaties wordt gezocht in bv leegstaande bedrijfspanden woningen te creëren. Een vluchteling met status die in Amsterdam komt wonen wordt bij het inburgeren in de Nederlandse samenleving begeleid door de plaatselijke organisatie van VluchtelingenWerk, Stichting VluchtelingenWerk Amstel tot Zaan.

Vrijwilligers kunnen aan deze inburgering ook een bijdrage geven. Dat wordt ook al jaren lang door particulieren en vanuit kerk- en buurtgemeenschappen gedaan.

Voor informatie: www.vluchtelingenwerk.nl/amsteltotzaan of mail: info@svaz.nl

3. Vreemdelingen / ongedocumenteerden / uitgeprocedeerden

Het gaat hierbij om vreemdelingen die geen asiel hebben gevraagd, of wier asielerzoek is afgewezen. In principe moeten zij terug naar hun eigen land, maar dat kan vaak niet, omdat zij geen documenten meer hebben, hun land hen niet wil opnemen of zij om redenen van veiligheid niet terug durven keren. In totaal leven er naar schatting 15.000 ongedocumenteerden in Amsterdam.

De Taakgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken (waarin allerlei kerkelijke organisaties op het gebied van vluchtelingenwerk samenwerken en die ook een platform voor samenwerking met niet-kerkelijke organisaties biedt) is met name bij een groep uitgeprocedeerden betrokken, verenigd in We are Here. Op allerlei wijze is en wordt hen steun geboden. Regelmatig zijn op verzoek van de Taakgroep uitgeprocedeerden opgevangen in kerken.

Een belangrijk moment was dat na een klacht vanuit de kerken het Europees Comité voor Sociale Rechten uitsprak dat ook uitgeprocedeerden onvoorwaardelijk recht hebben op menswaardige opvang, vertaald in bed, bad en brood.

Mede op grond daarvan heeft de gemeente Amsterdam een Programma Vreemdelingen opgezet, wat o.a. inhoudt dat er een Bed-Bad- en Broodvoorziening is voor uitgeprocedeerden, op dit moment op twee locaties, Walborg (Buitenveldert) en Schuitenhuisstraat (Nieuw West). Mensen kunnen daar van 16.00 uur tot 9.00 uur de volgende ochtend terecht.

Daarnaast wordt aan mensen die onvoldoende zelfredzaam zijn of met psychische of sociale problemen kampen op aantal plekken 24-uursopvang geboden.

In totaal zijn er nu 270 plaatsen.

Hoewel de Taakgroep het Programma Vreemdelingen steunt en blij is met de voorzieningen die de gemeente Amsterdam heeft getroffen, signaleert zij diverse problemen:

- na de uitspraken van de Raad van State en de Centrale Raad van Beroep van 27 november dat de overheid ondanks de uitspraak van de ESCR toch voorwaarden mag verbinden aan opvang in een BBB-voorziening, in het bijzonder medewerking aan terugkeer, staan de BBB-voorzieningen onder druk. De gemeente Amsterdam wil de onvoorwaardelijke opvang wel handhaven, maar het is de vraag of ze daar van de landelijke overheid voldoende ruimte voor krijgt. Met spanning wordt uitgekeken naar een bestuursaccord tussen Rijk en gemeenten. Kerk In Actie heeft bij regering en kamer aangedrongen geen voorwaarden aan opvang te stellen.

- o.a. de Taakgroep heeft steeds aangedrongen op 24-uursopvang, het liefst kleinschalig, waarbij een vierde B van Begeleiding ook een belangrijke plaats krijgt om deze groep uitgeprocedeerden toekomstperspectief te bieden. Daarbij kan het gaan om het alsnog verkrijgen van een verblijfsstatus (als buiten schuld terugkeer niet mogelijk is of om humanitaire reden; voor veel 'uitgeprocedeerden' heeft een nieuwe juridische procedure al uitkomst geboden), ondersteuning bij het uit de weg ruimen van belemmeringen voor een terugkeer, in het bijzonder verkrijgen van benodigde documenten) of vertrek naar een ander land. Wij blijven hiervoor ijveren.

- vanwege een regelmatig tekort aan plaatsen in de BBB-voorzieningen, uit onvrede over de voorzieningen die daar geboden worden en uit de wens zoveel mogelijk bij elkaar te blijven, verblijven veel uitgeprocedeerden van de We are Here-groep in tijdelijke (gekraakte of als kraakwacht betrokken) locaties in de stad.

De woonomstandigheden in de 'vluchtlocaties' zijn oa volgens artsen van Dokters van de Wereld verre van acceptabel.

- de criteria die gehanteerd worden voor toelating tot de 24-uursopvang zijn zo streng dat in de ogen van veel organisaties veel kwetsbare personen daarvan uitgesloten worden.

Met andere organisaties volgt de Taakgroep het gemeentelijk beleid kritisch, o.a. in het Breed Stedelijk Overleg Uitgeprocedeerden en in contacten met leden van de gemeenteraad.

De voorzitter van de Taakgroep, ds Gerhard Scholte, is geregeld met anderen aanwezig op de BBB-locaties, ter ondersteuning van de mensen die daar overnachten.

Vanuit diverse kerkelijke gemeenschappen zijn er contacten met de vluchtlocaties.

In het bijzonder wijzen wij op de activiteiten van het Wereldhuis voor deze groep.

Het Wereldhuis, opgericht door de Protestantse Diaconie, met steun van de diaconie van de Evangelisch-Lutherse gemeente, gevestigd aan de Nieuwe Herengracht 20, voorziet voor migranten zonder papieren in een behoefte aan contact, ondersteuning, basale hulp en voorlichting. O.a. de mensen die overdag weg moeten uit de BBB-voorziening kunnen hier terecht.

Het Wereldhuis biedt een veilige plek om overdag te zijn en maaltijden. Bezoekers worden zoveel mogelijk gekoppeld aan een vrijwilliger, die allereerst een luisterend oor biedt, op verschillende wijzen hulp geeft of verwijst naar specialisten op divers gebied. Samen met de bezoekers en externe partners is er een laagdrempelig scholings- en activiteiten aanbod.

Bezoekers krijgen de kans en worden gestimuleerd in en buiten het Wereldhuis vrijwilligerswerk te doen. Dat alles wil vooral bijdragen aan het vergroten van kracht van de bezoekers en het versterken van netwerken.

Meer informatie over het Wereldhuis: www.wereldhuis.org of via mail: info@wereldhuis.nl

Tenslotte:

Voor nadere informatie over de Taakgroep Vluchtelingen kunt u terecht bij de secretaris, Jos Vernooij, vernooij.jos@pknmail.nl

Ook kunt u voor verdere en actuele informatie kijken op de websites van

Raad van Kerken Amsterdam: www.rvkamsterdam.nl

Landelijke Raad van Kerken: www.raadvankerken.nl

Kerk in Actie: www.kerkinactie.nl

P.S.1. Dit overzicht pretendeert niet volledig te zijn. We krijgen graag informatie over betrokkenheid vanuit uw kerkgemeenschap bij vluchtelingen via: raadvankerken@gmail.com

P.S.2. We hebben geen aandacht besteed aan de zorgen en angsten die er ook onder kerkleden bestaan in verband met de komst van vluchtelingen naar ons land. Dat wil niet zeggen dat we daar aan voorbij willen gaan. Er wordt gewerkt aan initiatieven hoe ook daaraan op goede wijze aandacht kan worden besteed. Daarover later meer.
